

**B.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination**  
**January -2019 (New Course)**  
**Contemporary India and Education (CC-02)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- 
- પ્રશ્ન-1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (10)
- (1) કેળવણીનાં બે ધ્રુવો કયા છે?
  - (2) ગાંધીજીએ આપેલ કેળવણીની વ્યાખ્યા આપો.
  - (3) વિવેકાનંદના મતે શિસ્ત એટલે શું?
  - (4) સામાજિક પરિવર્તન કોને કહે છે?
  - (5) માધ્યમિક શાળાનાં શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાત જણાવો.
  - (6) માધ્યમિક શિક્ષણપંચને અન્ય કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?
  - (7) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણપંચનાં અધ્યક્ષ કોણ હતા?
  - (8) સર્વ શીક્ષા અભિયાન એટલે શું?
  - (9) RMSA નો કોઈ એક હેતુ જણાવો.
  - (10) મધ્યાહન ભોજન યોજનાનો કોઈ એક લાભ જણાવો.
- પ્રશ્ન-2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ દસ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. (12 માંથી 10) (20)
- (1) તત્ત્વજ્ઞાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
  - (2) વિવેકાનંદે દર્શાવેલ શિક્ષણ પદ્ધતિઓ જણાવો.
  - (3) પ્રાથમિક શાળાનાં આચાર્યની ભરતી અંગેના નિયમો જણાવો.
  - (4) શાળા વ્યવસ્થાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
  - (5) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ (1992)ની જરૂરિયાત જણાવો.
  - (6) માધ્યમિક શિક્ષણ સંદર્ભે માધ્યમિક શિક્ષણપંચની ભલામણો જણાવો.
  - (7) સર્વશિક્ષા અભિયાનનાં ધ્યેયો જણાવો.
  - (8) R.T.E. (2009) ની જરૂરિયાતો જણાવો.
  - (9) મધ્યાહન ભોજન યોજનાનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
  - (10) તત્ત્વજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
  - (11) સામાજિક વિવિધતા સંદર્ભે શિક્ષકની ભૂમિકા ચર્ચો.
  - (12) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ (1964-66)ની જરૂરિયાત જણાવો.
- પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. (7 માંથી 6) (24)
- (1) કેળવણી અને તત્ત્વજ્ઞાનનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
  - (2) શાળા વ્યવસ્થાપનનાં સ્વરૂપની ચર્ચા કરો.
  - (3) માધ્યમિક શિક્ષણ સંદર્ભે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ (1964-66)ની ભલામણો ચર્ચો.
  - (4) RMSA ની જરૂરિયાતની ચર્ચા કરો.
  - (5) સામાજિક વિવિધતા સંદર્ભે ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.
  - (6) કેળવણીનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
  - (7) મધ્યાહન ભોજન અમલીકરણ યોજના સમજાવો.

- પ્રશ્ન-4 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં વિસ્તૃત જવાબ લખો. (૩ માંથી ૨) (16)
- (1) નીચેના મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં ગાંધીજીનાં શિક્ષણની ફિલસૂફીની વિગતે ચર્ચા કરો.  
(અ) શિક્ષણના ધ્યેયો (બ) અભ્યાસક્રમ (ક) શિક્ષણ પદ્ધતિ (ડ) શિસ્ત.
  - (2) સામાજિક પરિવર્તનને અસર કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરી સામાજિક પરિવર્તન લાવવામાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
  - (3) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986ની મહત્વની જોગવાઈઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

### ENGLISH VERSION

- Que-1 Answer each of the following questions in brief. (10)
- (1) Which bipolar of education are there?
  - (2) Give the definition of education given by Gandhiji.
  - (3) What is discipline according to Vivekanand?
  - (4) What do you mean by social change?
  - (5) State the educational qualifications of secondary school teacher.
  - (6) By which another name is Secondary Education Commission known?
  - (7) Who was the speaker of National Education Commission?
  - (8) What is Sarva Siksha Abhiyan?
  - (9) State any one objective of RMSA.
  - (10) State any one merit of Mid Day Meal.
- Que-2 Answer any ten questions from the following questions. (10 out of 12) (20)
- (1) Clarify the meaning of Philosophy.
  - (2) State the methods of education suggested by Vivekanand.
  - (3) State the rules regarding the recruitment of primary school principal.
  - (4) Clarify the concept of School Management.
  - (5) State the need of National Policy of Education (1992).
  - (6) State the recommendations of Secondary Education Commission in context to secondary Education.
  - (7) State the aims of Sarva Shiksha Abhiyan.
  - (8) State the needs of R.T.E. (2009).
  - (9) Clarify the importance of Mid Day Meal Program.
  - (10) Clarify the nature of Philosophy.
  - (11) Discuss the role of a teacher in context to social diversity.
  - (12) State the need of National Education Commission (1964-66).
- Que-3 Answer any six questions from the following questions. (6 out of 7) (24)
- (1) Clarify the relation of education and philosophy.
  - (2) Discuss the nature of school management.
  - (3) Discuss the recommendations of National Education Commission. (1994-66) in context to Secondary Education.
  - (4) Discuss the need of RMSA.
  - (5) Discuss the characteristics of Indian society in context to Social Diversity.
  - (6) Clarify the nature of education.
  - (7) Explain the implementation program of Mid Day Meal.
- Que-4 Answer any two questions in detailed from the following questions. (2 out of 3) (16)
- (1) Discuss in detailed Gandhiji's Philosophy of education in context to the following points.  
(a) Aims of education (b) Curriculum (c) Method of Education (d) Discipline
  - (2) Discuss about the factors affecting on social change and State the role of a teacher in getting social change.
  - (3) Discuss in detailed the important provisions of National Policy of Education 1986.

\*\*\*\*\*